

Planrapport 2014

Regional og kommunal planlegging i Hordaland

Innhold

1.Regional planlegging	6
1.1 Regional planstrategi.....	6
1.2 Planar vedtekne i 2014.....	7
1.3 Gjeldande regionale planar.....	9
1.4 Regionale planar under arbeid i 2014.....	10
2 Kommunal planlegging.....	11
2.1 Kommunal planstrategi og kommune(del)planar.....	11
2.2 Reguleringsplanar.....	15
2.3 Motsegn frå regionale organ.....	23
4. By -og tettstadutvikling	26
5. Rettleiing og kompetanseutvikling	28

Nettside: www.hordaland.no/plan

Framsidedeilete: Hordaland fylkeskommune

Figurliste

Figur 1: Høyring av planprogram og planforslag til kommune(del)planar i 2008-2014.....	13
Figur 2: Tema i fråsegner frå fylkeskommunen til kommune(del)planar i 2014.....	14
Figur 3: Kommune(del)planar med og utan motsegn frå Hordaland fylkeskommune 2010-2014.....	14
Figur 4: Tema i motsegnene frå Hordaland fylkeskommune til kommune(del)planar i 2014.....	15
Figur 5: Reguleringsplanar på høyring i Hordaland 2008-2014.....	15
Figur 6: Fordelinga av detaljplanar og områdeplanar under oppstart og høyring.....	16
Figur 7: Arealplanar på høyring i 2014, kommunevis.....	16
Figur 8: Konklusjonar i fråsegna frå Hordaland fylkeskommune, reguleringsplanar.....	16
Figur 9: Tema i fråsegna til reguleringsplaner frå Hordaland fylkeskommune.....	18
Figur 10: Tal på arkeologiske registreringar etter kulturminnelova §9 til regulerings -og kommune(del)planar..	20
Figur 11: Forholdet mellom reguleringsplanar med/utan motsegn frå Hordaland fylkeskommune.....	21
Figur 12: Tal på dispensasjonssøknader etter PBL.....	22
Figur 13: Planar på høyring og motsegn i Hordaland.....	24
Figur 14: Nye besøkande og returnerande besøkande på nettsidene.....	31

Tabelliste

Tabell 1: Gjeldande regionale planar i Hordaland fylkeskommune.....	9
Tabell 2: Regionale planar under arbeid i 2014.....	10
Tabell 3: Vedtaksår for kommunale planstrategiar.....	11
Tabell 4: Kommuneplanar i Hordaland, areal- og samfunnsdel.....	12
Tabell 5: Oversikt over tal på arealplanar på høyring frå kvar kommune frå 2008 til 2014.....	17
Tabell 6: Resultat av motsegner frå Hordaland fylkeskommune i 2014.....	21
Tabell 7: Myndigheiter med motsegnskompetanse etter nytt rundskriv.....	23
Tabell 8: Motsegner frå regionale organ 2010 – 2014.....	25
Tabell 9: Talet plansaker til mekling hos Fylkesmannen i Hordaland 2008-2014.....	26
Tabell 10: Plansaker til mekling hos Fylkesmannen i Hordaland 2008-2014.....	26
Tabell 11: Tilskot til tettstadsutvikling frå handslingsprogram for Næringsutvikling (NHH).....	27
Tabell 12: Tilskot til planlegging frå partnerskap kommune og tettstadplanlegging i 2014.....	27
Tabell 13: Tema i planenettverk.....	29
Tabell 14: Saker i planforum 2014.....	29
Tabell 15: Saker i planforum 2014.....	30
Tabell 16: Trafikk på nettsida "planlegging".....	31

Bilete

Bilete 1. Framside regional planstrategi.....	6
Bilete 2. Framsidebilete regional plan for Nordefjella.....	7
Bilete 3. Framsidebilete, regional plan for folkehelse.....	7
Bilete 4. Framsidebilete, regional klimaplan.....	8
Bilete 5. Framsidebilete, regional plan for attraktive senter.....	8
Bilete 6. Fylkeskonsertane på tur.....	9
Bilete 7. Temakart, regional plan for areal og transport i bergensområdet.....	10
Bilete 8. Strandsone.....	11
Bilete 9. Jondal sentrum.....	28
Bilete 10. Planrett ved UiB.....	32
Bilete 11. Bilete frå konferanse, helsefremjande lokalsamfunn.....	33
Bilete 10. Bilete frå konferanse, helsefremjande lokalsamfunn.....	33
Bilete 11. Bilete frå plankonferansen 2014.....	33

Føreord

Planrapporten skildrar status for regional og kommunal planlegging i Hordaland i 2014, sett i samanheng med tidlegare år. Det er i særleg arealretta regionale og kommunale planar som får merksemd i planrapporten.

Planrapporten rettar seg mot alle som er interessert i regional og kommunal planlegging, til dømes politikarar, forvalting, planleggjarar, studentar eller andre som er interesserte i dette feltet.

Tala i rapporten er i hovudsak basert på fylkeskommunens rapportering til KOSTRA, statistikk over innkomne planar på høyring til Hordaland fylkeskommune, politiske saker og innspel frå andre regionale og statlege etatar.

Tala frå 2014 viser at talet på reguleringsplanar på høyring gjekk ned, det same gjorde talet på motsegner. Ved utgangen av 2014 hadde alle kommunane i Hordaland vedteke kommunal planstrategi. Innan regional planlegging var 2014 var eit år med høg planaktivitet og Hordaland fylkeskommune hadde 7 regionale planar under arbeid.

Å presentere ein rapport som tek føre seg Hordaland fylkeskommune som heilskap er ikkje mogleg utan godt samarbeid med dei andre regionale etatane. Vi takkar for bidrag og innspel frå Fylkesmannen i Hordaland, Statens Vegvesen, Kystverket, Forsvarsbygg, Fiskeridirektoratet, Norges Vassdrags og Energidirektorat (NVE) og Bjørgvin Bispedømme.

Bergen, oktober 2015

Marit Rødseth
Plansjef, Hordaland fylkeskommune

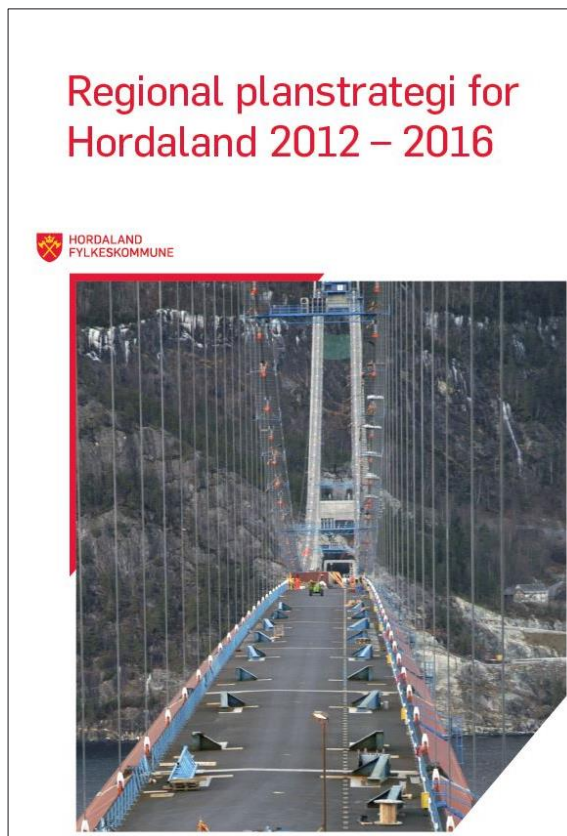
1. Regional planlegging

1.1 Regional planstrategi

Gjennom regional planlegging skal det leggest til rette for ei berekraftig utvikling av Hordaland. Eit viktig ledd i dette arbeidet er regional planstrategi. Planstrategien skal gjere greie for viktige regionale utviklingstrekk og utfordringar, og ta stilling til kva spørsmål som bør drøftast vidare gjennom regional planlegging.

Regional planstrategi skal utarbeidast for kvar valperiode og blir vedteke av fylkestinget innan eitt år etter konstituering. Gjeldande Regional planstrategi for Hordaland 2012 - 2016 og godkjent i KMD 22.04.2014. Følgjande planarbeid vart vedtatt starta opp i perioden:

- Kompetanse og arbeidskraft
- Landskap, grønstruktur og regionalt viktige friluftsområde
- Regional plan for ferjefri E39 Aksdal – Bergen
- Utviklingsplan for indre Hordaland
- Klimaplanen – delrullering med hovudvekt på energi- og klimatilpassing
- Kystsoneplan – skal vurderast etter behov for rullering når Regional kystsoneplan for Sunnhordland og Ytre Hardanger er ferdig.

Bilete 1. Framsidebilete på regional planstrategi for Hordaland

1.2 Planar vedtekne i 2014

Regional plan for Nordfjella med Raudafjell 2014-2025

Regional plan for Nordfjella gjeld for kommunane Hol, Ål, Hemsedal, Voss, Ulvik, Aurland og Lærdal. Planen vart samrøystes vedtatt i fylkestinga i Hordaland, Buskerud og Sogn og Fjordane i juni 2014.

Hovudformålet med planen er å skape ein langsiktig og heilskapleg strategi for bruk av dei areala som er viktige leveområde for villreinen eller som har verknad på villreinens leveområde. Planen er delt inn i fire soner med tilhørande kart og føresegner:

- Nasjonalt villreinområde
- Randområde
- Stasjonssteder
- Forsvarets område.

Foto: Tom Furuseeth

Bilete 2. Framsidebilete på regional plan for Nordfjella

Regional plan for folkehelse 2014-2025

Regional plan for folkehelse vart vedtatt i fylkestinget i mars 2014. Planen er eit strategisk dokument som skal bidra til systematisk og langsiktig folkehelsearbeid i regionen der ein har fokus på at folkehelsearbeid skal implementerast i alt ein gjer. Planen skal gje konkrete resultat og har fem temaområde som innsatsen skal rettast mot:

- Heilskapleg folkehelsearbeid og universell utforming
- Lokalsamfunn, nærmiljø og bustadar
- Oppvekst og læring
- Arbeid og arbeidsplassen
- Aktivitet og sosial deltaking

Foto: Hordaland fylkeskommune

Bilete 3. Framsidebilete på regional plan for folkehelse.

Regional klima og energiplan 2014- 2030

Regional klima og energiplan vart vedtatt i fylkestinget i juni 2014. Planen skal leggast til grunn for andre regionale planar i Hordaland fylkeskommune og byggje opp under visjonen «Hordaland på veg mot lågutsleppsamfunnet».

For å nå visjonen vert det i den regionale klimaplanen sett opp tre hovudmålsettingar: reduksjon av klimagassutslepp, effektivisering av energibruk og tilpassing til klimaendringane. Planen inneheld retningslinjer som er med på fremje visjoen og måla.

Foto: Øystein Kalkegg

Bilete 4. Framsidebilete på Regional klimaplan

Regional plan for attraktive senter 2015-2026

Regional plan for attraktive senter vart vedtatt i fylkestinget i desember 2014. Planen har regionale føresegner som gjev rettsverknad for kommunar og private, mellom anna knytt til handelsverksemd. Målet med planen er at «Hordaland skal ha attraktive senter som fremjar livskvalitet, robust næringsliv og miljøvennlig transport». Planen har fire prioriterte hovudmål:

- Attraktive sentre for opphald, bustadar og næring.
- Senter med mangfald av tenester, arbeidsplassar, fritids –og kulturtilbod som er tilpassa senterstrukturen.
- Senter som er attraktive for handel der handelsverksemda er tilpassa senterstrukturen
- Senter der det er lagt opp til effektiv og miljøvennleg transport i, til og frå sentrum.

Foto: Magne Sandnes

Bilete 5. Framsidebilete på Regional plan for attraktive senter.

Regional Kulturplan for Hordaland 2015-2025

Regional kulturplan for Hordaland vart vedtatt i Fylkestinget i desember 2014. Planen er ein samla politikk for kultur fram mot 2025.

Visjonen er at Hordaland skal vere ein leiande kulturregion. Planen omfattar heile spekteret i kulturlivet og inneheld kulturpolitiske mål, innsatsområde og handlingsprogram

- Museum
- Kulturminnevern
- Arkiv
- Kunstproduksjon
- Kulturformidling
- Bibliotek
- Fysisk aktivitet
- Idrett
- Friluftsliv

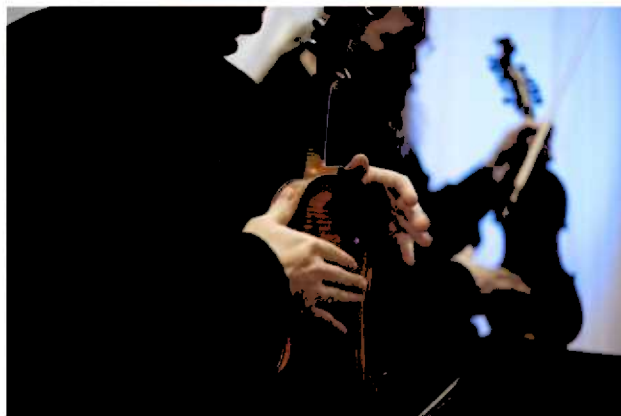

Foto: Hordaland fylkeskommune

Bilete 6: Fylkeskonsertane på tur

1.3 Gjeldande regionale planar

Regional planlegging ligg til grunn for fylkeskommunal verksemd og skal vere retningsgjevande for kommunal planlegging og statleg verksemd i fylket. Regionale planar kan ha rettsverknad ovanfor kommunane og private dersom det er knytt føresegner til planen.

Plan	Vedtatt	Merknad
Regional plan for attraktive senter i Hordaland 2015-2026	2014	
Regional kulturplan for Hordaland 2015-2025	2014	Felles plan for kultur, idrett, friluftsliv, bibliotek og museum.
Regional plan for Nordfjella 2014-2025	2014	Felles plan for Hordaland, Sogn og Fjordane og Buskerud.
Klimaplan for Hordaland 2014-2030	2014	
Regional plan for folkehelse 2014- 2025	2014	
Regional plan for Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Setesdal Austhei	2012	Felles plan for Hordaland, Rogaland, Telemark, Vest-Agder og Aust-Agder.
Regional transportplan for Hordaland 2013-2024	2012	Revisjon starta opp.
Regional plan for Hardangervidda	2011	Felles plan for Hordaland, Buskerud og Telemark.
Fylkesdelplan for små vasskraftverk	2009	Retningslinjer om naturmangfald endra i Miljøverndepartementet i 2013.
Forvaltningsplan for vassregion Hordaland 2010-2015	2009	Gjeld prøveområde. Plan for heile Hordaland har vore på 2.gangs høyring.
Fylkesdelplan for Sunnhordland	2005	Blir avløyst av regional kystsoneplan for Sunnhordland og ytre Hardanger (høyring i 2015)
Fylkesdelplan for areal og transport på Haugalandet	2004	Gjeld for Sveio og Etne i Hordaland. Godkjent av kongen i Statsråd i 2009. Ny plan under arbeid
Fylkesplan for Hordaland	2004	Forlenga inntil vidare til den blir avløyst av nye regionale planar
Fylkesdelplan for kystsona i Hordaland	2001	

Fylkesdelplan for E39 Stord- Bergen	2000	Statleg plan for strekninga er under arbeid
Fylkesdelplan for kulturminne 1999-2010	1999	
Hamneplan for Hordaland	1999	Godkjent av kongen i statsråd i 2002

Tabell 1: Gjeldande regionale planar i Hordaland fylkeskommune

1.4 Regionale planar under arbeid i 2014

Plan	Planlagt vedtak	Status
Regional areal- og transportplan for Bergensområdet	2016	Høyring sommar 2015
Regional kystzoneplan for Sunnhordland og ytre Hardanger	2016	Høyring sommar 2015
Regional plan for Haugalandet (Hordaland og Rogaland)	2015	Vedtatt planprogram 2011
Regional plan for Vassregion Hordaland	2015	
Utviklingsplan for Indre Hordaland		Utfordringsnotat ligg føre
Regional plan for godshamn i Bergensområdet		Utsett i påvente av Jernbaneverkets KVVU-arbeid for logistikknutepunkt for Bergensområdet.
Regional plan for kompetanse og arbeidskraft	2017	
Regional transportplan 2018-2029	2017	Planprogram på høyring haust 2015

Tabell 2: Regionale planar under arbeid i 2014

Regional areal- og transportplan for Bergensområdet

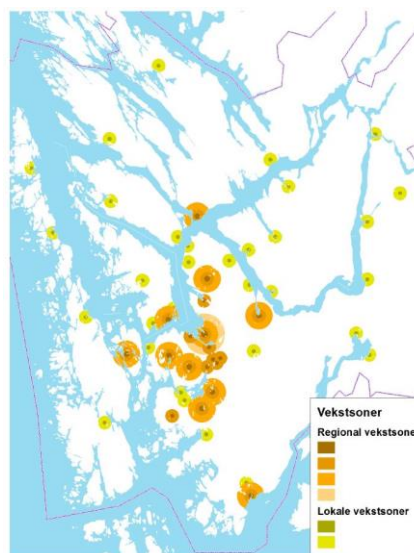
Planprogrammet var vedtatt 29.august 2013, og omfattar dei 12 kommunane i Bergensområdet: Bergen, Os, Samnanger, Vaksdal, Osterøy, Lindås, Radøy, Meland, Askøy, Øygarden, Fjell og Sund.

Hovudføremålet med planen er å skape grunnlag for vekst og ein berekraftig og konkurransedyktig region. Samhandling på tvers av administrative grenser, sektorar og forvaltningsnivå skal fremje regional utvikling og attraktivitet. Ei konsentrert senterutvikling skal underbygge eit effektivt og miljøvenleg transportsystem med god framkome for befolkning og næringsliv. Planen skal også legge til rette for utbygging av naudsynt sosial infrastruktur.

Planen har 5 plantema:

- Senterstruktur og utbyggingsmønster
- Regionalt transportsystem
- Bustadområde
- Næringsareal og arbeidsplassar
- Natur, kulturmiljø og landskap

Gjennom planarbeidet skal ein samordne kommunale, regionale og statlege ambisjonar og mål og finne balansen mellom regional samordning og behovet for lokale tilpassingar.

Bilete 7. Vekstsoner i Bergensområdet. Temakart frå arbeidet med regional areal –og transportplan for Bergensområdet

Det skal bli utarbeidd ein areal- og transportplan med felles mål, strategiar og arealkart. Planen skal vere på eit overordna og grovmaska nivå og byggje på eksisterande kommuneplanar.

Regional kystsoneplan for Sunnhordland og Ytre Hardanger

Planprogrammet blei vedtatt av Fylkesutvalet i Hordaland 24. april 2013. Planområdet er kommunane Austevoll, Fitjar, Stord, Bømlo, Sveio, Etne, Kvinnherad, Tysnes, Fusa, Kvam og Jondal samt sjøområda i nordre del av Vindafjord kommune, Rogaland. Føremålet med planarbeidet er å sikre ei berekraftig forvaltning av sjøareal og strandsone i Sunnhordlandsregionen og ytre Hardanger. Planen skal sikre gode rammevilkår for havbruksnæringa som ei stor og viktig næring i regionen, samt maritim sektor med trygge farleier, hamneområde og sjøretta næringsareal.

Planen har 4 plantema:

- Berekraftig kystsoneplanlegging
- Akvakultur
- Sjøtransport og maritim næring
- Strandsona

Etter høyringa av planprogrammet vart det lagt opp til å tydeleggjere plantemaet berekraftig kystsoneplanlegging i høve til fiskeri og marint naturgrunnlag og friluftsliv. I 2014 pågjekk arbeid med akvakulturanalyse.

Bilete 8. Strandsone.

Foto: Hordaland fylkeskommune.

2. Kommunal planlegging

Dette kapittelet viser status på kommunal planlegging og handsaming i Hordaland fylkeskommune og andre regionale organ. Statistikken som blir presentert viser i hovudsak berre tal for kommuneplanens arealdel og arealplanar. Store delar av statistikken i delkapittel 2.1 og 2.2 er basert på innkomne planar på høyring til Hordaland fylkeskommune. Statistikken i 2.3 er basert på informasjon frå andre regionale etatar. Ulike informasjonskjeder fører til at det kan være ein feilmargin i overføring av tala til andre etatar, men vi meiner at hovudbiletet og trendande skal gje eit rett bilete av plansituasjonen i Hordaland.

2.1 Kommunal planstrategi og kommune(del)planar

Alle kommunar skal seinast eitt år etter konstituering av kommunestyret vedta ein kommunal planstrategi, som skal vise kommunens planbehov for dei kommande fire åra. I Hordaland hadde 22 av 33 kommunar utarbeidd ein planstrategi før 2013. I løpet av 2013 blei enda fire kommunale planstrategiar vedtekne. Dei siste sju kommunane vedtok planstrategien i 2014.

PLANSTRATEGI:	Kommune	Tal på kommunar
Vedtatt i 2012-2013	Askøy, Austrheim, Eidfjord, Etne, Fitjar, Fjell, Granvin, Jondal, Kvam, Kvinnherad, Lindås, Masfjorden, Os, Osterøy, Radøy, Samnanger, Stord, Sveio, Ullensvang, Ulvik, Vaksdal, Voss,	22
Vedtatt i 2013	Bergen, Sund, Tysnes, Øygarden	4
Vedtatt i 2014	Meland, Fedje, Austevoll, Modalen, Odda, Bømlo, Fusa	7

Tabell 3: Vedtaksår for kommunal planstrategi

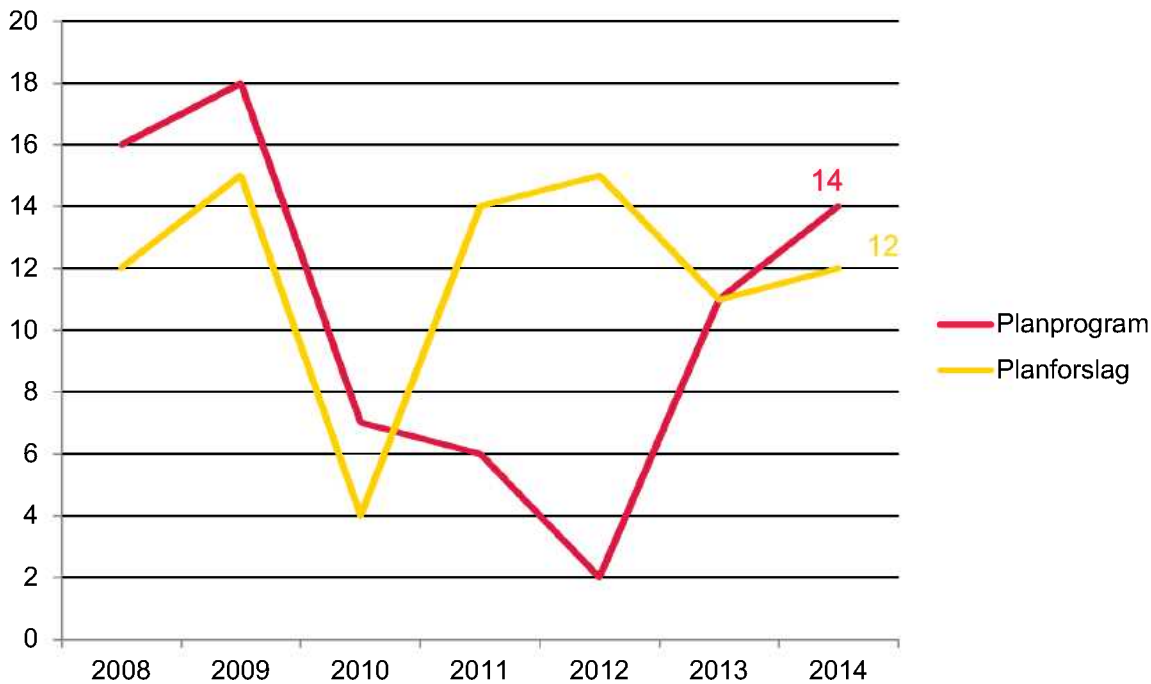
Oversikt over kommuneplanar – areal- og samfunnsdel

Kommune	Vedtak arealdel	Vedtak Samf.del	Planlagt rullering
Askøy	2012		Planprogram for samfunnsdel vedtatt 2014.
Austevoll	2013	2013	
Austrheim	2006	2014	Kommuneplanens arealdel er under arbeid.
Bergen	2013		Samfunnsdel er under arbeid.
Bømlo	2013	2013	
Eidfjord	2011	2013	
Etne	2003	2006	Kommuneplanens arealdel er under arbeid.
Fedje	2013	2013	
Fitjar	2012		Planstrategien planlegg oppstart av samfunnsdelen i 2014/15.
Fjell	2011		Kommuneplanens arealdel er under arbeid. Planlagt vedtak 2015.
Fusa	2006	2011	Kommuneplanens arealdel er under arbeid. Planlagt vedtak 2015.
Granvin	2014	2005	
Jondal	2012		Planlagt vedtak av ny samfunnsdel i 2015.
Kvam	2006	2003	Planprogram arealdel og samfunnsdel vedtatt i 2013.
Kvinnherad Mauranger Halsnøy Sandvoll, Åkra, Matre Ølve, Hatlestrand, Varaldsøy Rosendal, Husnes	2005 2008 2012 1989 2003	2000	Planprogram for rullering av arealdel vedtatt 2014.
Lindås	2011	2011	
Masfjorden	2012	2012	
Meland	2014	2014	
Modalen	2004	2000	Kommuneplanens arealdel er under arbeid.
Odda	2007	2013	
Os	2012	2005	Kommuneplanens samfunnsdel er under arbeid.
Osterøy	2011	2003	
Radøy	2011	2011	
Samnanger	2003	2007	
Stord	2011	2011	
Sund	2011	2011	Samfunnsdelen planlagt rullert (kommunal planstrategi).
Sveio	2011	2011	
Tysnes	2012	2002	
Ullensvang	2011	2011	
Ulvik	2003	2010	Kommuneplanens arealdel er under arbeid.
Vaksdal	2007	2005	Kommuneplanen planlagt rullert 2015.
Voss	2011	2011	Kommuneplanens arealdel og samfunnsdel planlagt vedtatt 2015.
Øygarden	2014	2014	

Tabell 4: Kommuneplanar i Hordaland, areal- og samfunnsdel

Auke i talet planprogram på høyring

Figur 1: Høyring av planprogram og planforslag til kommune(del)planar i 2008-2014. Av dei 12 kommune(del)planane som var på høyring var 10 planar på 1. gongs høyring, ein plan var på 2. gongs høyring og ein plan var på høyring grunna ei planending.

Kommuneplanen er ein langsiktig og heilskapleg plan som ikkje blir rullert kvart år. Talet på planprogram og planforslag på høyring for kommune(del)planar svingar difor kraftig. I 2009 blei den nye plan- og bygningslova innført, dette er truleg årsak til det høge talet på planprogram på høyring dette året.

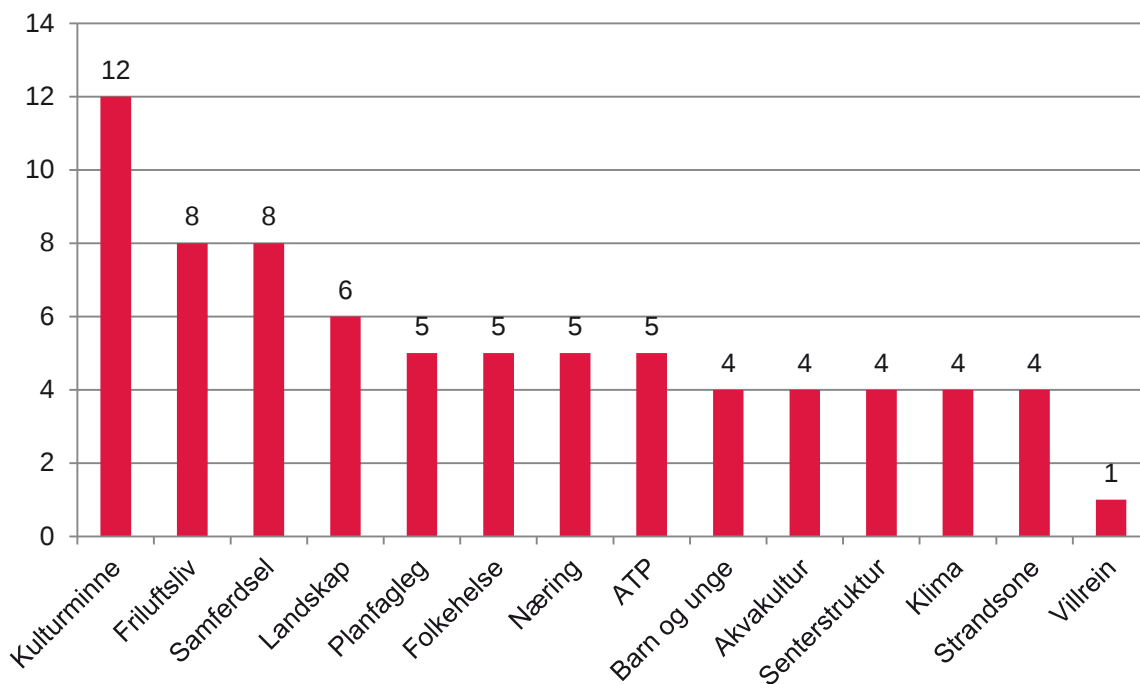
Frå 2009 til 2012 var det nedgang i talet planprogram på høyring. Dette har truleg samanheng med at det vart jobba med planforslag og kommunal planstrategi. Dette ser vi og igjen på det høge talet planforslag på høyring i 2012. I 2013 gjekk talet på planprogram opp, med ein ytterlegare auke i 2014.

Kulturminne er mykje omtalt i fråsegner

Hordaland fylkeskommune handsama i 2014 totalt 26 saker om kommunedelplanar. Av desse var 14 planprogram. Av dei 12 kommunedelplanane som låg til offentleg ettersyn, var 10 på første gongs høyring og blei handsama av Kultur- og ressursutvalet. I tillegg kom ein kommune(del)plan på 2.gongs høyring. Den siste planen var ei planending.

Figur 2 på neste side viser kva tema Hordaland fylkeskommune hadde innspel til i kommune(del)planar, både til planprogram og til høyringsforslag på offentleg ettersyn. Figuren viser at kulturminne og kulturmiljø er omtalt i over halvparten av sakane. Andre tema som skil seg ut er friluftsliv, samferdsel og landskap.

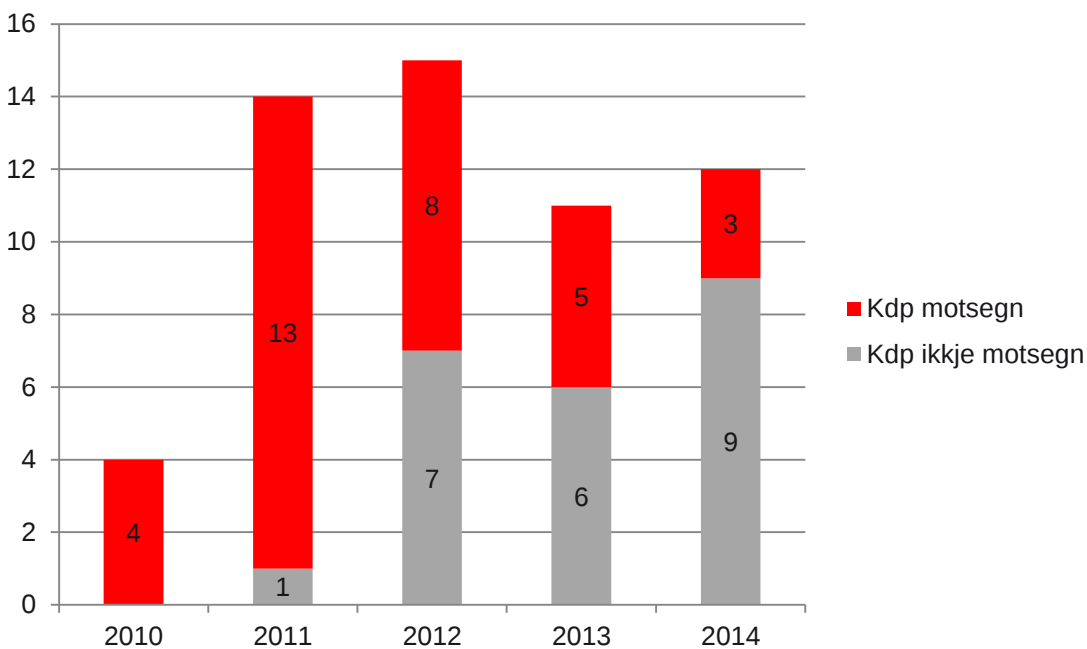

Figur 2: Tema i fråsegner frå fylkeskommunen til kommune(del)planar i 2014

Færre motsegner til kommune(del)planar

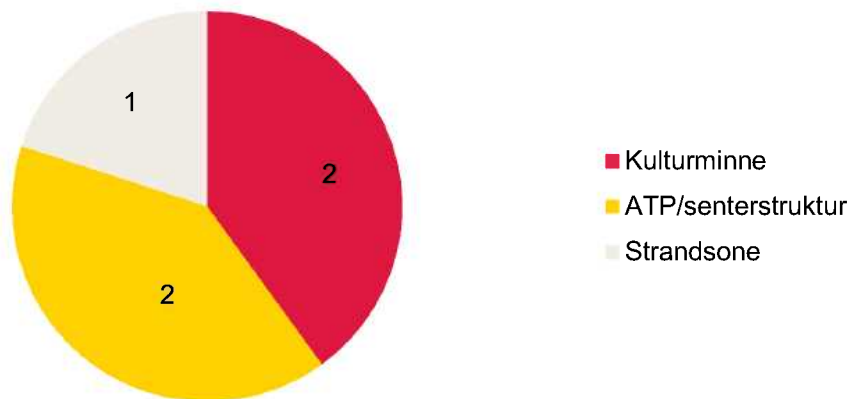
Kultur- og ressursutvalet i Hordaland fylkeskommune kan fremje motsegn til arealplanar som strir vesentleg med mål i regionale planar eller sektorinteresser som fylkeskommunen har ansvar for å forvalte.

Figur 3 viser at det blei fremja motsegn til tre kommune(del)planar som låg til 1. gongs offentleg ettersyn i 2014.

Figur 3: Kommune(del)planar med og utan motsegn frå Hordaland fylkeskommune 2010-2014

Flest motsegner knytt til kulturminne, areal og transport

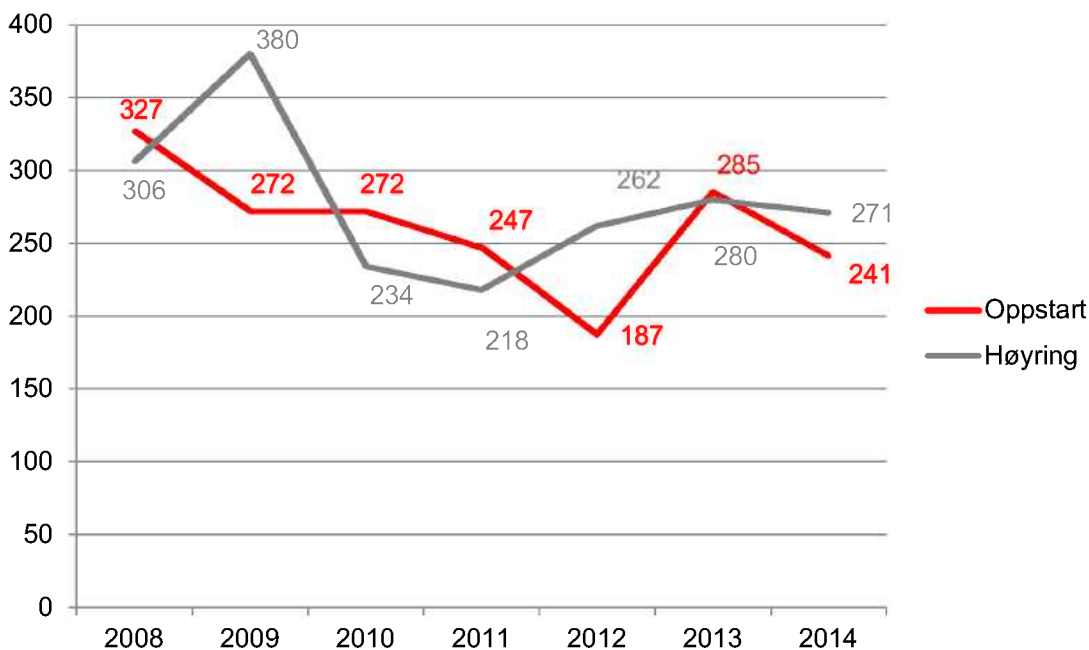
Figur 4: Tema i motsegnene frå Hordaland fylkeskommune til kommune(del)planar i 2013.

Motsegnene frå Hordaland fylkeskommune dreier seg i hovudsak om kulturminne, samordna areal -og transport eller senterstruktur. To kommuneplanar på høyring var i strid med både kulturminneinteresser og senterstruktur. I ein plan var det vesentlege interessekonflikt knytt til friluftsliv og samordna areal og transportplanlegging.

2.2 Reguleringsplanar

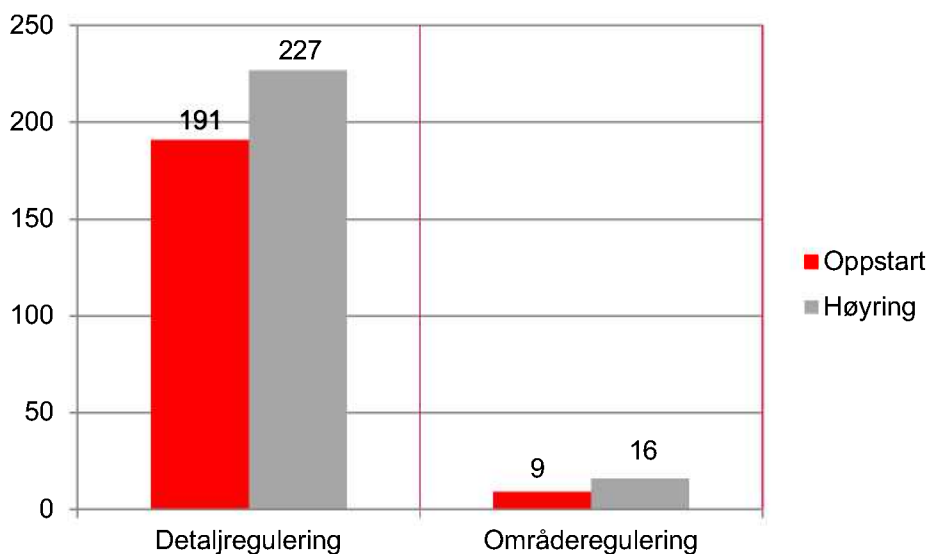
Nedgang i talet på reguleringsplanar

Det har vore ein jamn nedgang i talet reguleringsplanar på høyring sidan 2008. I 2009 var det eit toppår for oppstart og høyring av reguleringsplanforslag. For 2014 vart det registrert 30 fleire oppstartmeldingar enn planar på høyring. Dette er ein nedgang frå 2013.

Figur 5: Reguleringsplanar på høyring i Hordaland 2008-2014

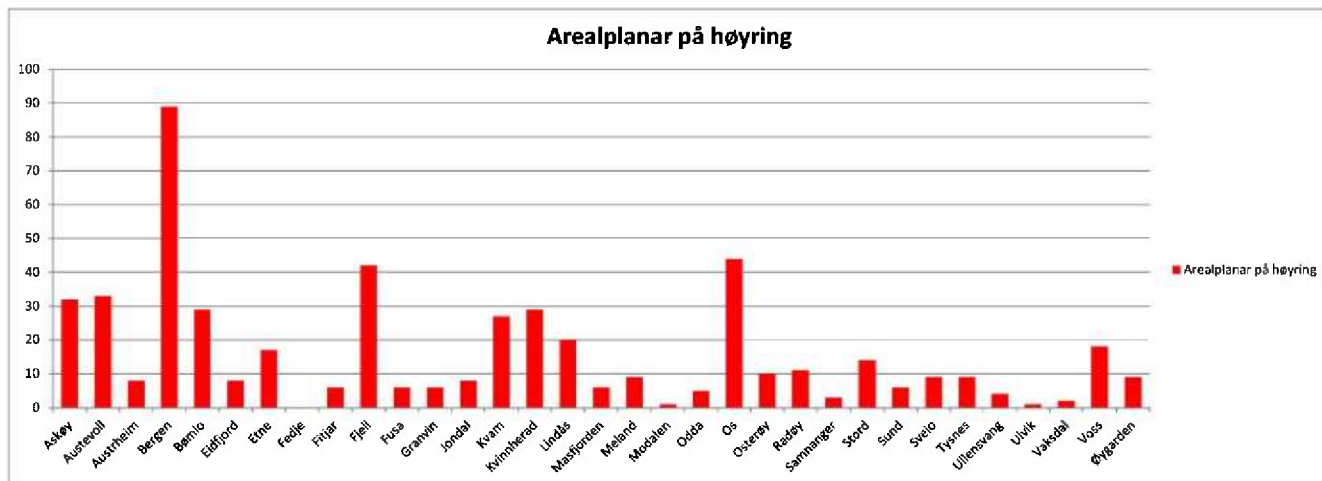
Figur 6 viser fordelinga av områdereguleringsplanar og detaljreguleringsplanar på høyring i 2014. For både detaljplanar og områdeplanar var det litt fleire oppstartmeldingar enn høyringar.

Figur 6: Fordelinga av detaljreguleringsplanar og områdeplanar under oppstart og høyring

Flest reguleringsplanar i Bergen

Figur 7 viser reguleringsplanar på høyring fordelt på kommunar i 2014, medan tabell 5 viser korleis utviklinga har vore sidan 2008. Bergen, Fjell og Askøy kommune sendte flest reguleringsplanar på høyring i 2014. Dette er kommunar med høge innbyggjartal og høg vekst.

Figur 7. Arealplanar på høyring i 2014, kommunevis

Stor auke i talet på reguleringsplanar i Os kommune

Over halvparten av kommunane hadde ein oppgang i tal på reguleringssaker på høyring i 2014. Særleg Odda, Kvinnherad, Os og Sveio merkte seg ut med prosentvis høg vekst. For Os var 2014 eit toppår for reguleringsplansaker. Fedje hadde ingen plansaker på høyring, medan Modalen og Ulvin hadde ein kvar.

Kommune	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Askøy	38	30	29	33	36	40	32
Austevoll	28	29	33	17	13	22	33
Austrheim	11	2	4	7	3	9	8
Bergen	114	125	115	110	90	176	89
Bømlo	49	36	23	10	24	28	29
Eidfjord	10	12	9	4	3	8	8
Etne	6	18	7	8	5	12	17
Fedje	3	7	1	1	0	1	0
Fitjar	13	8	5	2	3	17	6
Fjell	36	63	30	38	37	52	42
Fusa	19	17	7	7	8	5	6
Granvin	2	5	7	5	8	6	6
Jondal	0	3	1	1	1	8	8
Kvam	18	29	22	17	22	23	27
Kvinnherad	24	35	45	24	18	16	29
Lindås	24	22	23	26	19	15	20
Masfjorden	9	8	6	6	5	5	6
Meland	10	7	4	17	8	8	9
Modalen	0	1	1	0	1	0	1
Odda	11	10	6	3	7	2	5
Os	40	34	19	23	17	26	44
Osterøy	19	12	4	7	7	7	10
Radøy	10	5	8	6	6	10	11
Samnanger	1	1	1	4	9	3	3
Stord	37	24	11	19	22	22	14
Sund	14	10	12	11	15	12	6
Sveio	13	12	18	9	17	5	9
Tysnes	10	9	4	3	2	8	9
Ullensvang	2	8	2	0	6	2	4
Ulvik	4	6	7	3	0	2	1
Vaksdal	5	5	2	6	3	3	2
Voss	37	40	27	25	29	26	18
Øygarden	16	18	13	13	5	10	9

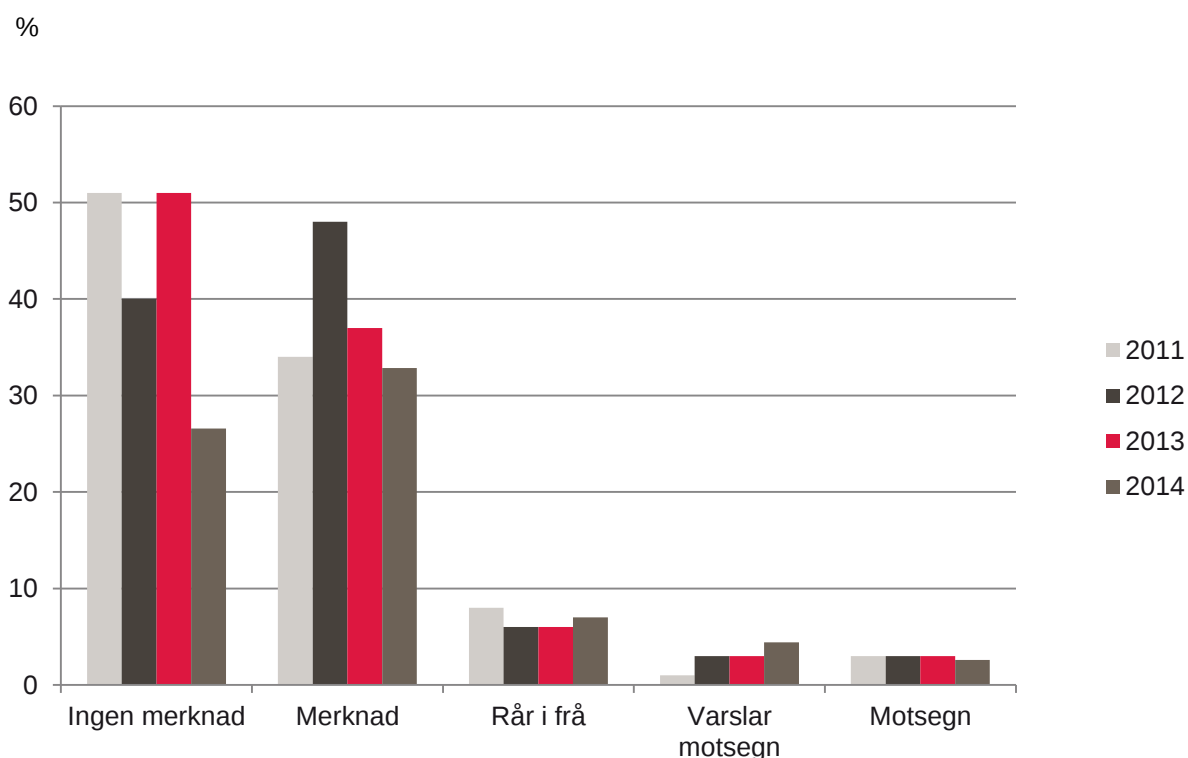
Tabell 5: Oversikt over tal på arealplanar på høyring frå kvar kommune frå 2008 til 2014. Tala dekkjer både kommune(del)planar, reguleringsplanar og alle planfasar

Merknader til 33% av planane på høyring

Hordaland fylkeskommune gjev fråsegn til oppstartmeldingar og reguleringsforslag på høyring.

I 2014 hadde fylkeskommunen 271 planar på høyring. Blant høyringane hadde Hordaland fylkeskommune ingen merknad til 27% av sakene, sjå figur 8.

33% av sakene hadde fylkeskommunen merknader til. Det vil seie innspel til korleis planen kan ta omsyn til regionale interesser. Motsegn blei varsla i 4% av sakene. Fylkeskommunen fremja motsegn til 7 reguleringsplanar, det tilsvarar 3% av det talet innsendte planar.

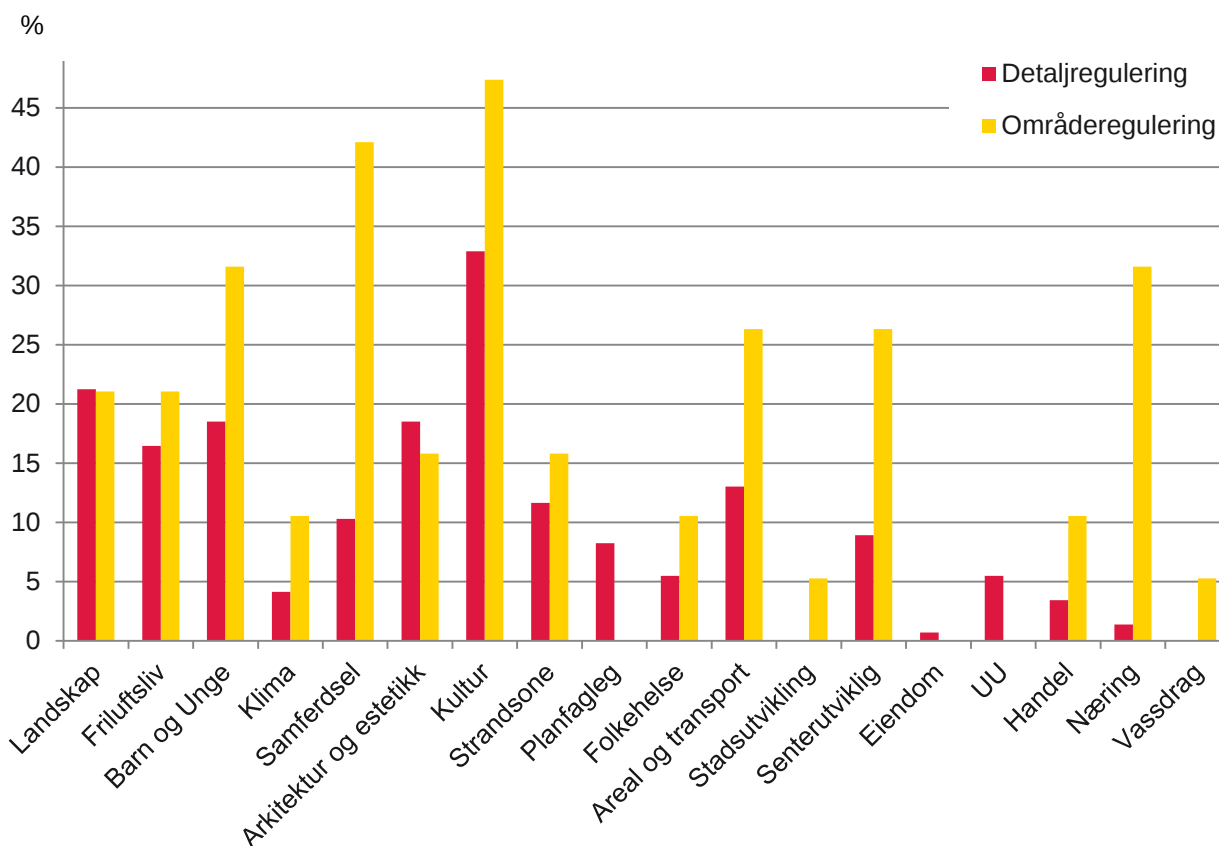
Figur 8: Konklusjonar i fråsegner frå Hordaland fylkeskommune til reguleringsplanar, både områdeplanar, detaljreguleringsplanar i alle nivå.

Flest merknader til kulturminne og kulturmiljø

Tema som Hordaland fylkeskommune tek opp i fråsegner er knytt til forvaltingsansvar eller til mål i regionale planar.

Dei fleste plantemaa blir prosentvis oftare omtalt i områdeplanar enn i detaljplanar. Dette kan ha samanheng med at områdeplanar i fleire samanhengar erstattar kommunedelplanar, og derfor dekkjer både større og meir komplekse område.

Kulturminne har flest innspel både i detalj- og områdeplanar. I tillegg blir tema landskap og friluftsliv ofte omtalt. I kategorien «anna» ligg mellom anna planfaglege innspel til prosess, utgreiingsbehov, kvalitet på planmaterialet og andre tema knytt til rettleiing.

Figur 9: Tema i fråsegnene til reguleringsplanar frå Hordaland fylkeskommune

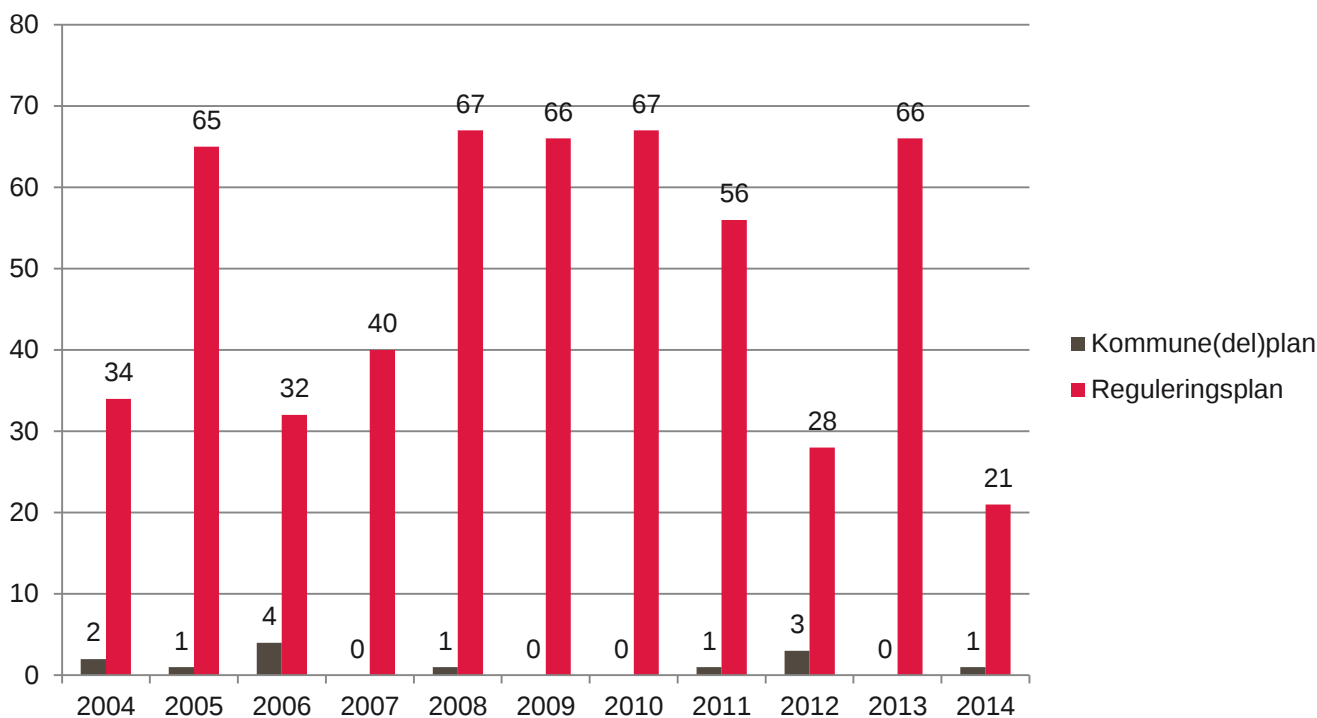

Færre arkeologiske registreringar

Dersom planområdet har potensiale for funn av automatisk freda kulturminne må det gjennomførast ei arkeologisk registrering for å oppfylle undersøkingsplikta, jf. kulturminnelova § 9. Det er føremålstenleg å få området registrert før planen er ferdig utforma og lagt ut til offentlig ettersyn for å kunne ta omsyn til eventuelle konflikhtar med automatisk freda kulturminne.

Det er tiltakshavar som må bere kostnadene med ei slik undersøking, jf. kulturminnelova §§ 9 og 10.

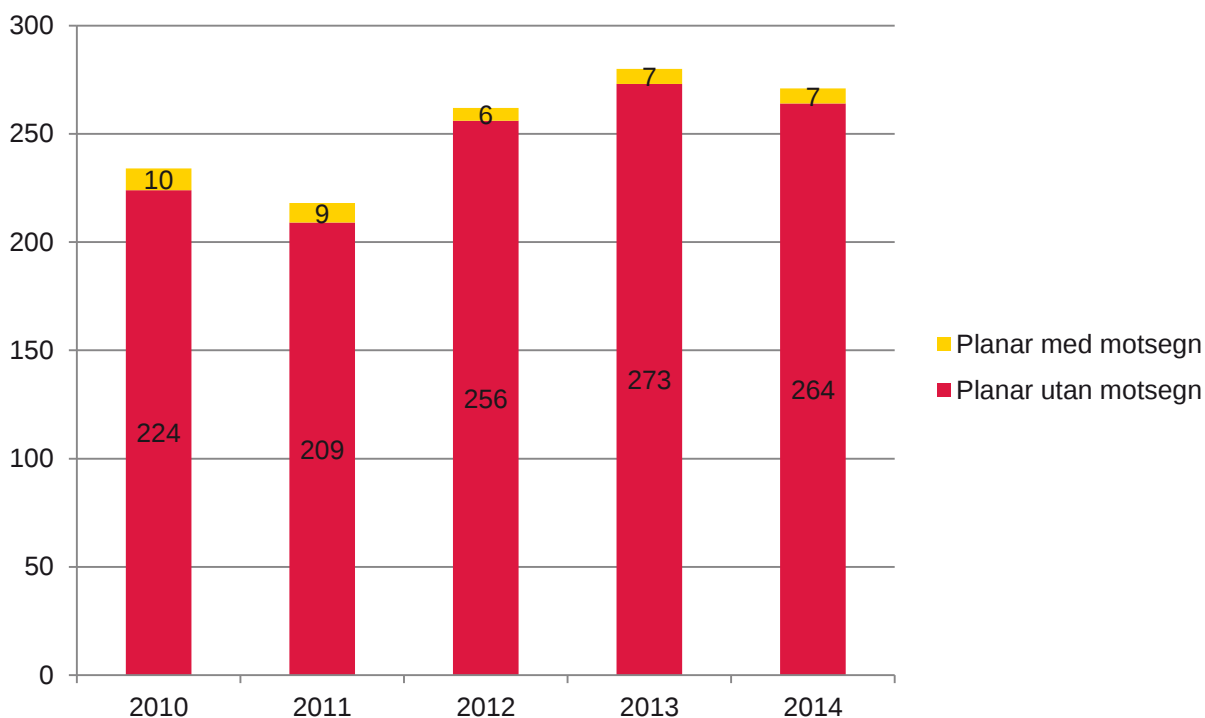
Figur 10 viser at talet på arkeologiske registreringar dei siste åra har lege stabilt på rundt 60 med små variasjonar mellom åra. Det er usikkert kva som er grunnen til nedgangen i 2012 og 2014. Ein mogleg grunn er eit mindre tal reguleringsplanar på høyring desse åra.

Figur 10: Tal på arkeologiske registreringar etter kulturminnelova §9 til regulerings- og kommune(del)planar

Stabile og låge tal for motsegn til reguleringsplan

Hordaland fylkeskommune kan fremje motsegn til reguleringsplanar som i vesentleg grad påverkar fylkeskommunens sektoransvar eller målsettingar i regionale planar. Alle motsegnene skal vedtakast politisk av Kultur- og ressursutvalet.

Figur 11: Forholdet mellom reguleringsplanar med/utan motsegn frå Hordaland fylkeskommune 2010 - 2014

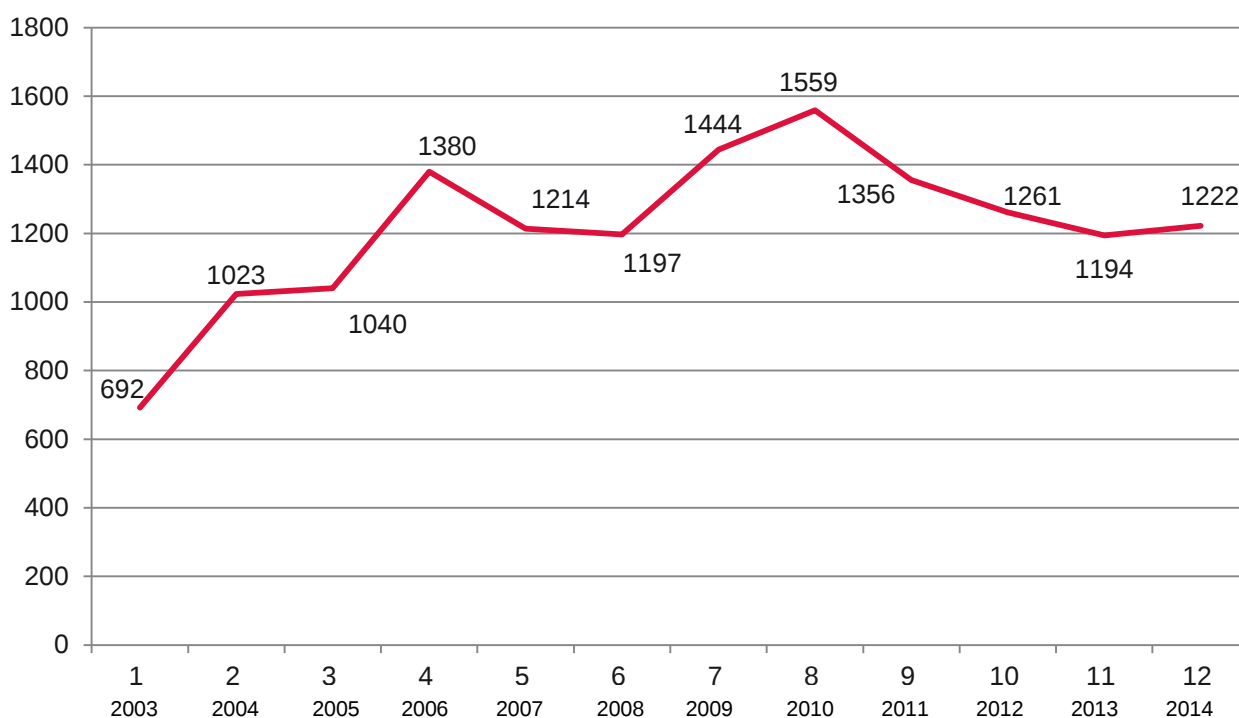
Talet på motsegner til reguleringsplanar ligg relativt lågt. Figur 10 viser at Hordaland fylkeskommune vedtok motsegn til 7 av totalt 271 reguleringsplanar på høyring. 5 av motsegnene dreia seg om kulturminne. To saker var i konflikt med samferdsel og gav grunnlag for motsegn.

Kommune	Plansak	Grungjeving
Bergen	Grønstølen	Kulturminne
Kvinherad	Ænes	Samferdsel
Bergen	Skiparviken boligområde	Kulturminne
Bergen	Nygårdstangen	Samferdsel
Stord	Sevarhaugen-Haga	Kulturminne
Tysnes	Våge sentrum	Kulturminne
Osterøy	Valestrand sentrum	Kulturminne

Tabell 6: Resultat av motsegner frå Hordaland fylkeskommune i 2014

Stabile tal for dispensasjonar

Dispensasjonar er unntak frå regelen om at planar skal være i samsvar med gjeldande planar og føresegner. Hordaland fylkeskommune handsamar søknader om dispensasjon etter kulturminnelova. Tala på dispensasjonar må tolkast varsamt, sidan rapporteringsmetodar og dispensasjonsvurderingar kan variere frå kommune til kommune. Tal frå 2003 til 2014 syner at talet på dispensasjonssøknader svingar. 2010 var eit toppår med 1559 innsendte søknader om dispensasjon. I 2014 vart det sendt inn 1222 søknader om dispensasjon. 15 av desse vart ikkje tilrådd. Totalt vart 71 prosent av dei innsendte søknadene godkjent som dispensasjon etter Kulturminnelova § 15s, 19 og 20.

Figur 2: Tal på dispensasjonssøknader etter PBL §19. 2003 - 2014

2.3 Motsegn frå regionale organ

Alle oppstartvarsel og planforslag blir sendt på høyring til regionale og nasjonale organ, som skal sjå til at deira interesser og forvaltingsansvar blir følgt opp i kommunale planar. Desse etatane kjem med fråsegn til planforslaga og kan fremje motsegn dersom planforslaget strir vesentleg med deira ansvarsområde.

Motsegsorgan	Motsegskompetanse T 2/13 (august 2013)
Andre kommunar	Saker av vesentleg betydning for kommunen
Avinor	Luftfartsanlegg drivne av Avinor
Biskopane/Bispedømme	Kyrkjer og gravplassar
Direktorat for mineralforvaltning	Mineralske førekomstar, massetak og bergverk
Direktorat for samfunnsikkerheit og beredskap	Planar knytt til verksemdar som handterer farlege stoff, transport av farleg gods, brannsikkerheit, herunder tunnellar og underjordiske anlegg.
Fiskeridirektoratets regionskontor	Fiskeri, tang- og tarehausting
Forsvarsbygg	Forsvarets interesser
Fylkeskommunane	Kulturminne-, kulturmiljø- og landskapsomsyn, friluftsliv, samordna areal- og transportplanlegging, kjøpesenter, regional plan eller planstrategi, barn og unges interesser, universell utforming, fylkesvegar, havbruksinteresser og akvakultur.
Fylkesmennene	Forurensing, herunder støy, lokalluft og klima, vassmiljøkvalitet, naturmangfald, landskap, friluftsliv, strandsone, samordna areal- og transportplanlegging, kjøpesenter, tilstrekkeleg bustadbygging, folkehelse, barn og unges interesser, universell utforming, samfunnsikkerheit, risiko og sårbarheit, jord- skogbruk og kulturlandskap.
Jernbaneverket	Jernbanar, jernbanetransport
Kystverket	Hamne- og farvassforvaltning, utnytting av sjøområde, kaianlegg, sjøverts transport.
Luftfartstilsynet	Støyomsyn ved lufthamnsdrift og reglane om luftfartshinder, offentlege lufthamner som ikkje er drivne av Avinor.
Mattilsynet	Fiskehelse og fiskevelferd, drikkevatt
Noregs Vassdrags og Energidirektorat	Energi-, skred-, vassdrags og grunnvasspørsmål
Områdestyra for reindriftssaker	Reindrift
Politidistrikta	Kriminalitetsførebygging
Riksantikvaren	Kulturminne-, kulturmiljø og landskapsinteresser
Sametinget	Samiske kulturminne-, kulturmiljø og landskapsinteresser. Samisk kultur og næringsutøving.
Statens Vegvesens regionskontor	Riksvegar, vegtransport
Statsbyggs regionskontor	Byggje- og eigedomspolitik og samfunnspolitiske mål i forhold til arkitektur.
Oljedirektoratet	Etablerte og planlagde landsanlegg og rørleidningar for petroleumsverksemd knytt til utvinning av petroleum på norsk kontinentalsokkel.

Tabell 7: Myndigheiter med motsegskompetanse etter nytt rundskriv. Lista er ikkje uttømmende

Prøveordning frå 2013 vert vidareført: Koordinering av motsegner.

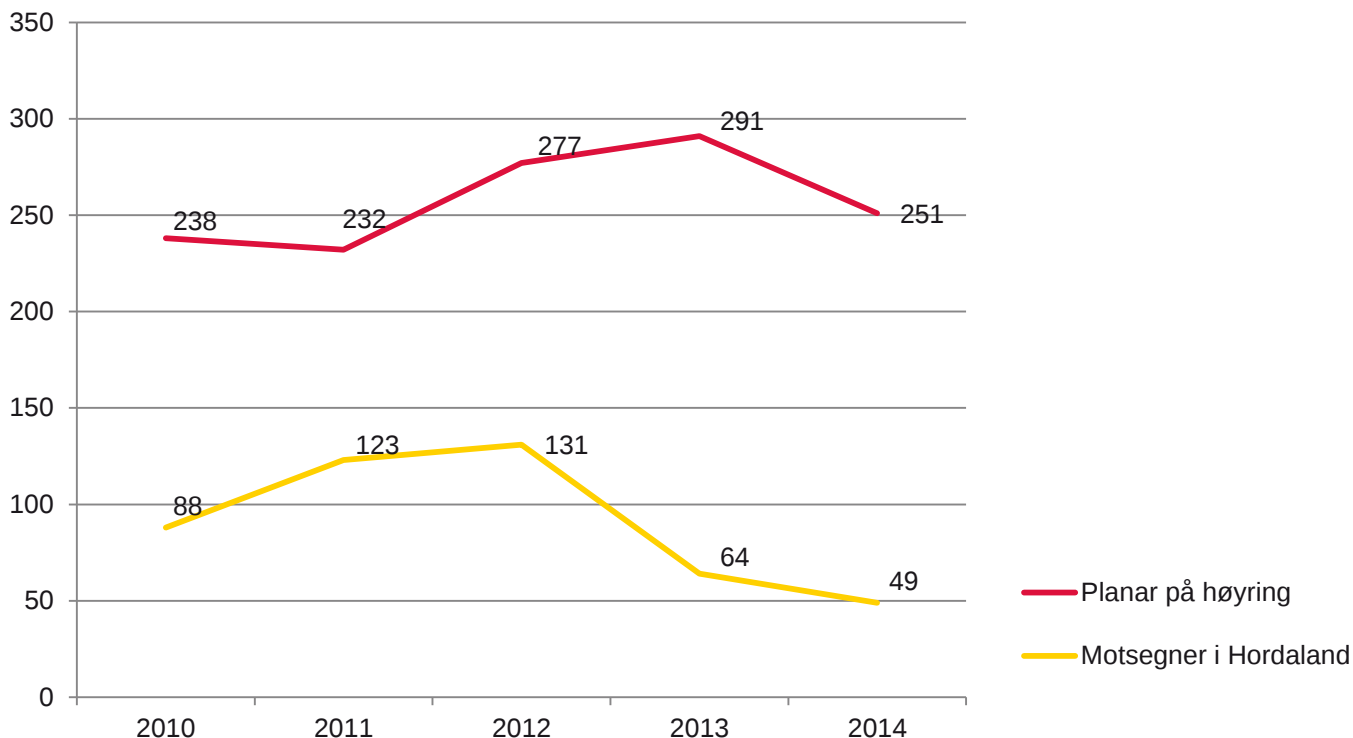
I august 2013 kom eit rundskriv frå Miljøverndepartementet som erstatta tidlegare motsegnrundskriv var oppdatert etter plan- og bygningslova som tredde i kraft 1. juli 2009. Rundskrivet frå 2013 presiserte grep for å avklare konflikter tidleg i planprosessen, behovet for grunngevingar og behovet for samordning av motsegner der det er motstrid mellom motsegnene. I tillegg blei lista over motsegnorgan oppdatert (sjå tabell 8).

Frå september 2013 har motsegner frå statlege etatar blitt koordinert gjennom Fylkesmannen i Hordaland. Dette er ei prøveordning der målet er færre motsegner og meir føreseielege prosessar.

I praksis inneber ordninga at dersom statlege etatar meiner det er grunn for å fremje motsegn, skal Fylkesmannen involverast. Fylkesmannen i Hordaland kan stadfeste trongen for motsegn, men har også høve til å avvise motsegna. I 2014 kom eit nytt rundskriv som skulle utfylle rundskrivet frå 2013. Rundskrivet frå 2014 låg opp til at koordinering av motsegner gjennom Fylkesmannen skulle vidareførast. Det vart også gjeve tidlegare retningslinjer for i kva tilfelle det er snakk om motsegn, sjå under.

Færre motsegner frå regionale organ

I 2014 kom rundskriv H 2/14 frå Miljødepartementet. Rundskrivet presiserer tidlegare rundskriv frå 2013 og gjev retningslinjer for motsegn etter plan og bygningslova. I rundskrivet legg regjeringa vekt på ein meir effektiv behandling av kommunale planar. Det vart lagt vekt på at det berre kan fremjast motsegn der det er naudsynt for å ivareta nasjonale og viktige regionale interesser, eller andre interesser med stor samfunnsmessig verdi. Den som fremjar motsegna må tydeleg vise kva nasjonal eller regional interesse motsegna er knytt til.

Figur 13. Tal på planar på høyring (raud) og motsegner frå regionale organ (gul)

Figur 13 viser talet på motsegner frå regionale organ, parallelt med talet planar på høyring. Figuren gjev eit bilete av forholdet mellom talet på motsegner og planar på høyring. Ein bør merkje seg at den same planen kan ha motsegner frå fleire etatar.

Fram til 2012 var motsegnstatistikken nokonlunde proporsjonal med talet på planar på høyring – kom det fleire planar på høyring så førte det til fleire motsegner. I 2013 endra det bildet seg; sjølv om det kom fleire planar på høyring blei talet på motsegner nesten halvert. I 2014 har det vore ein ytterlegare nedgang i talet motsegn saker. Det har også vore nedgang i talet planar på høyring.

Motsegnsinstant	2010	2011	2012	2013	2014***
Fylkesmannen	50	53	52	23	41
Hordaland fylkeskommune	12	24	15	12	8
Statens Vegvesen	13*	23*	33	9**	
Jernbaneverket	1	3	5	3	
Fiskeridirektoratet	7	6	1	3	1
Kystverket	1	0	2	0	4
Forsvarsbygg	0	2	2	1	5
NVE	3	12	21	13	9
Bjergvin Bispedømme	1	0	0	0	0
SUM	88	123	131	64	49

Tabell 8: Motsegner frå regionale organ 2010 - 2014

* 2010-2011-tala frå Statens Vegvesen manglar kommunane som ligg under Roglandskontoret

** 2 av motsegnene frå Statens Vegvesen er fremja via Hordaland fylkeskommune.. Dei er derfor talt dobbelt

**2014: Tala frå Fiskeridirektoratet, Kystverket, Forsvarsbygg, og NVE er rekna under tala frå Fylkesmannen.

Statens vegvesen fører ikkje eigen statistikk over motsegnssaker etter samordninga. Detaljerte motsegnstal frå Jernbaneverket manglar.

Fylkesmannen har dei høgaste tala for motsegn. I åra frå 2010 til 2012 har Fylkesmannen hatt stabile tal med rundt 50 motsegner i året. Dette endra seg i 2013, då Fylkesmannen hadde 23 registrerte motsegn. Ei mogleg forklaring på nedgangen i 2013 kan vere at planleggjarar og kommunar har tatt retningslinene i bruk og såleis har fått ein auka kvalitet på planane. Dermed kan Fylkesmannen ha færre motsegner knytt til formelle høve.

I 2014 var motsegnstala frå Fylkesmannen tilbake til nivået i 2012. Det er grunn til å tru at auka i tala for 2014 kan kome av den nye samordninga av motsegn hos Fylkesmannen. Ved at Fylkesmannen samordnar dei statelege motsegnene vil fleire av sakene som tidlegare vart registrert hos dei enkelte statsorgana (Statens vegvesen, Fiskeridirektoratet, Kystverket, Forsvarsbygg, AVINOR, og NVE) bli rekna inn under tala til Fylkesmannen.

Plansaker til mekling hos Fylkesmannen

Motsegn inneber at kommunen ikkje kan eigengodkjenne planen. I praksis betyr det at planvedtaket blir utsett til ein har funne ei løysing med den motsegnsinstansen som har fremja motsegna. Dersom det ikkje blir semje mellom kommunen og motsegnsinstansen går saka til mekling hos Fylkesmannen i Hordaland. Tabell 13 viser kva planar som gjekk til mekling i 2014. I to saker førte meklinga fram til semje. I saka om kommuneplanen til Masfjorden er det halde meklingsmøte det det vart vist til løysingar. Meklinga er utsett til kommunen har avgjort forholda.

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Kommune(del)plan	3	2	0	3	3	1	1
Reguleringsplan	16	9	20	7	1	6	2
Meklingar totalt	19	11	20	10	4	7	3

Tabell 9: Plansaker til mekling hos Fylkesmannen i Hordaland 2008-2014

	Sak	Motsegn frå	Motsegnstema	Resultat
Bergen	Områdereguleringsplan for Mindemyren	Statens vegvesen Jernbaneverket og Hordaland fylkeskommune	Sykkel, godsterminal , kulturminne	Mekling førde fram
Bergen kommune	Reguleringsplan for Bergen- Ytrebygda	Fylkesmannen	Støy	Mekling førde fram
Masfjorden	Kommuneplan for Masfjorden	Kystverket	Natur og friluftsliv, ankringsplass	Under handsaming

Tabell 10: Plansaker til mekling hos Fylkesmannen i Hordaland 2008-2014

4. By –og tettstadutvikling

Lokalt og regionalt samarbeid

Å styrke den urbane kvaliteten i sentrum kan gje positive ringverknadar i form av auka næringsutvikling, meir liv i sentrum og auka trivsel for lokalsamfunn og besøkande. Lokalisering av fleire aktivitetar til sentrum og funksjonsmangfald kan gje synergieffektar både på kort og lang sikt.

«Suksessfaktoren» for gode resultat i tettstadsutvikling har vist seg å vere godt organiserte og breie samarbeidsprosessar lokalt og regionalt. Offentleg/privat samarbeid, engasjement og eigarkjensle blant innbyggjarar og nærings-

drivande kan vere ein føresetnad for å få gjennomslag for større sentrumsprosjekt som i praksis krev stor innsats over mange år - og pengar - for å bli realisert. Dei fleste kommunane har difor valt å dele sine prosjekt opp i fleire trinn for å lukkast med gjennomføringa.

Fylkeskommunen samarbeidde i 2014 med ei rekkje kommunar om by- og tettstadsutvikling, og formidla tilskot m.a. til stadanalyser, utviklingsstudier og til planlegging og realisering av fysiske prosjekt.

Tilskot til planleggingsprosessar og prosjekt

Kommune	Prosjekt	Tilsegn, sum
Kvinnherad	Følgefonnsenteret i Rosendal, ny sjøfront	2 200.000
Os	Liv på Øyri- Mogelegheitsstudie av Os sentrum	250.000
Lindås	Knarvik sentrum, fellesareal	240.000
Austrheim	Sentrumspark	500.000
SUM		3 190.000

Tabell 11: Tilskot til tettstadsutvikling frå handslingsprogram for Næringsutvikling (NHH)

Det er også gitt fleire tilskot, i alt kr 530.000, frå *Partnarskap for kommune- og tettstadsplanlegging* til utarbeiding av utviklingsstudier, stadanalyser m.m.

Kommune	Prosjekt	Tilsegn, sum
Kvam	Moglegheitsstudie- Gamle ungdomsskuletomta Norheimsund	150.000
Kvinnherad	Områdereguleringsplan for tettstaden Uskedalen	100.000
Osterøy	Områderegulering Lonevåg	120.000
Ullensvang	Stadanalyse for Nå, Vikebygd Landskapsark	100.000
Stord	Gangbar tettstad i Lervik sentrum	60.000
SUM		530.000

Tabell 12: Tilskot til planlegging frå partnarskap kommune og tettstadplanlegging i 2014

Opning av miljøgata i Jondal sentrum

Bilete 9: Jondal sentrum. Bilete frå landsbydagen 2014. Foto: Kari Øvsthus/HFK

Eit av prosjekta som syner resultatet av mangeårig samarbeid og økonomisk spleiselag i tettstatsutvikling finn vi i Jondal sentrum. Her vart den nye Miljøgata i opna i juni 2014.

Hordaland fylkeskommune, saman med Statens vegvesen, har vore rådgjevar og har støtta Jondal kommune økonomisk under planlegging, prosjektering og fysisk gjennomføring av sentrumsprosjektet og miljøgata sidan 2007.

5. Rettleiing og kompetanseutvikling

Rettleiing og kompetanseutvikling innanfor kommunal planlegging er ei av kjerneoppgåvene til fylkeskommunen. I Hordaland blir det lagt vekt på rettleiing gjennom handsaming av kommunale plansaker, fagsamlingar med erfaringsutveksling, regionalt planforum, konferansar og informasjon via internett. I tillegg jobbar Hordaland fylkeskommune mot universitet og høgskulemiljø for å bidra til forskning og utdanningstilbod innanfor planlegging.

Plannettverk – fagsamling for planleggjarar

Plannettverk er ein møteplass for alle som er involvert i kommunal planlegging; planstrategi, kommuneplanar, reguleringsplanar eller relevant sakshandsaming. Det rettar seg mot administrasjon i kommunane og regionale etatar og er lagt opp til å gi kunnskap om relevante plantema, døme på praktiske løysingar og diskusjon.

Nokre gonger vert plannettverk kombinert med andre arrangement.

I 2014 var det 5 plannettverksmøte med følgjande tema:

Tid	Tema
Januar	Mineralske ressursar
Januar	Senterstruktur
Mai	Helsefremmande lokalsamfunn og nærmiljø
September	Reguleringsplan for sentrum- føresegner
November	Barn i bevegelse

Tabell 13. Tema for planenttverk 2014

Regionalt planforum

Regionalt panforum er eit samarbeidsforum for kommunalt og regionalt nivå, der kommunane har høve til å diskutere planarbeid med regionale myndigheiter samla. Det er Hordaland fylkeskommune som leier og koordinerer planforum, og fast møtedag er siste tysdag i månaden. Møteplan, møtereferat og bakgrunnsstoff blir lagt ut på www.hordaland.no/plan/planforum.

Tabell 15 syner at det var mange planar til drøfting i planforum 2014. Av dei 23 planane som var til drøfting var 11 planprogram til kommuneplanens areal -eller samfunnsdel. 15 av dei 33 kommunane i Hordaland var representert i planforum.

	2010	2011	2012	2013	2014
Kommune(del)planar	14	9	9	5	16*
Områdereguleringsplanar	4	9	4	2	7
Detaljreguleringsplanar	1	0	2	1	1
Regionale planar	5	1	1	2	0
Totalt	24	19	16	10	23

Tabell 14: Saker i planforum 2010 – 2014

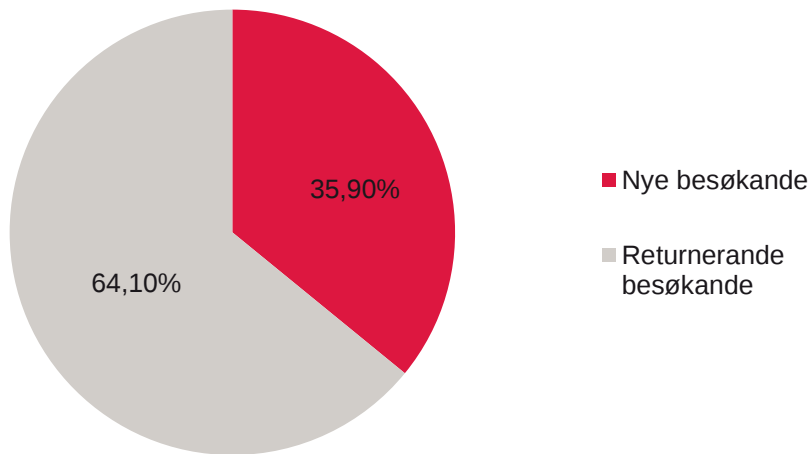
*Ein av planane var statleg plan og ein av planane var interkommunal temaplan

Planar som er tekne opp i planforum er i hovudsak kommune(del)planar, men områdeplanar og større detaljplanar har også blitt lagt fram i planforum.

Dato	Kommune	Planarbeid
25. mars	Stord/ Vegvesenet	Planprogram for E39 Heiane- Ådland
	Eidfjordt	Områdeplan for Menes-Vik-Lægreid
2. april	Os	Planprogram for kommuneplanens samfunnsdel
	Askøy	Planprogram for kommuneplanens samfunnsdel
29. april	Voss	Rullering av kommuneplanens arealdel
	Fjell	Rullering av kommuneplanens arealdel
2. mai	Os, Fusa og Samnanger	Planprogram for interkommunal næringsplan
	Kvinherad	Planprogram kommuneplanens arealdel
27. mai	Meland	Utkast til kommuneplanens arealdel
	Jondal	Planprogram til kommuneplanens samfunnsdel
12. juni	Bergen	Planprogram for kommuneplanens areal og samfunnsdel
	Askøy	Områdeplan for Kleppestø
17. juni	Austrheim	Forslag til områdeplan for Fønnesvågen. Orientering om kommuneplanprosessen
	Odda	Planprogram for kommuneplanens arealdel
26. august	Os	Planprogram for områderegulering Lyseparken
	Osterøy	Planprogram for kommuneplanens samfunnsdel
18. september	Årssamling	
30. september	Osterøy	Planprogram for kommunedelplan for kyst og strandsona i Osterøy
	Os	Bjånes regulering -/områdeplan
14. oktober	Statens vegvesen	Statleg plan for E39 Akسدal- Bergen
18. november	Bergen	Kommunedelplan for Birkeland, Liland, Ådland og Espeland
25. november	Fjell	Områdeplan for Bildetangen SE1 Områdeplan for Straumsosen SE2 Områdeplan fro Branndalsåsen SE3

Tabell 15: Saker i planforum i 2014

Internett

Figur 14. Nye og retunerande besøkande på nettsiden.

Trafikk på nettsida «planlegging»	2012	2013	2014
Treff (sidevisingar)	61 794	53 314	52 302
Unike sidevisingar	43 087	38 418	37 910
Besøk	20 395	19 102	19 483
Unike besøkande	8 693	7 563	7 790
% nye besøk	39	35,3	35,8
Sider pr. besøk	3	2,8	2,7

Tabell 16: Trafikk på nettsida "planlegging"

Ein viktig del av rettleiings- og informasjonsarbeidet om fylkeskommunen sin planaktivitet, rådgjeving, dialog og kompetansebygging skjer på nettsida www.hordaland.no/plan.

Det er redaksjonelt samarbeid om internett både internt på regionalavdelinga og med kommunikasjonsansvarlege i fylkeskommunen for øvrig. Det er sett igang arbeid med nye nettsider for fylkeskommunen.

Totalt sett er det noko nedgang i trafikken på nettsidene sett i høve til 2012 og 2013. I 2014 var det 19483 besøkande på nettsida til «planlegging». 7 790 av desse var unike besøkande, dvs. besøkande som berre er tald ein gong på nettstaden i løpet av året. Det var 37 900 unike sidevisningar, dette er tal der ein legg saman sidevisningar for same brukar i same økt.

Dei høgaste tala for trafikk på nettsidenene var i 2012. Dette kan ha samband med eit opplegg for planopplæring for folkevalde, i tillegg til møteverksemd og innspel knytt til regional planstrategi.

Dei mest besøkte sidene er mellom anna dei som gjev informasjon om regionalt planforum, vedtekne regionale planar og regionale planar under arbeid. Dette speglar den høge aktiviteten knytt til regionale planprosessar og dialogen med eksterne aktørar i planforum. Det var særleg høg aktivitet på sidene til den nye regionale planen for attraktive senter.

Det var flest sidevisningar i oktober. Dette har samband med plankonferansen som vart arrangert i denne periode.

Forsking og utdanning

Kunnskap om planlegging er grunnleggande for å fremje ei bærekraftig utvikling i fylket. Det er eit stort behov for kvalifiserte planleggjarar i kommunane, samstundes som det er mangelfull utdanning innanfor planfaget. Derfor har Hordaland fylkeskommune i fleire år vore pådrivar for å utvikle fagtilbod innanfor plan, og å støtte relevante forskingsprosjekt.

Etter initiativ frå Hordaland fylkeskommune og Fylkesmannen i Hordaland, vart det i 2010 etablert eit nytt utdanningstilbod innan planrett ved Universitetet i Bergen. I 2014 var kurset i planrett godt etablert og gjennomført på femte året ved Juridisk institutt. Ved Høgskulen i Bergen er det sett igang arbeid med å etablere planutdanning. Planen er at utdanninga skal nyttast av både heiltidsstudentar og planleggarar i arbeid.

Hordaland fylkeskommune har støtta forskingsprosjektet AREALKlim, der Vestlandsforskning har sett på korleis planlegging kan føre til færre negative konsekvensar ved naturhendingar som flaum, storm eller havnivåstiging. Dette prosjektet vart avslutta i 2014 og munna ut i konkrete råd til kommunal og regional planlegging. Funna skal bakast inn i eit fagtilbod ved Høgskulen i Sogn og Fjordane.

Hordaland fylkeskommune er partner i forskingsprosjektet KLIMATT der TØI samlar, utviklar og formidlar kunnskap om samordna areal- og transportplanlegging. Prosjektet skal ende opp med ein rettleiar som eit verktøy for alle som lagar og vedtek planar innanfor temaet. Målsettinga er å auke kompetansen i planleggingsmiljøa og leggje grunnlag for ein kunnskapsbasert planlegging. Prosjektet vart gjennomført i perioden 2014-2017.

Gjennom KS deltok Fylkeskommunen i 2014 i eit forskingsoppdrag som omhandlar plankapasitet og plankompetanse i kommunane. Funna i i undersøkinga er presentert i *NIVI Rapport 2014: Kartlegging av plankapasitet og plankompetanse i kommunene*.

Bilete 10. Planrett ved UiB. Foto: Hordaland Fylkeskommune

Konferansar

Helsefremjande lokalsamfunn og nærmiljø

Korleis planlegge for det gode liv? Dette var den raude tråden på konferansen om helsefremjande lokalsamfunn og nærmiljø 8. mai i Bergen. Om lag hundre deltakarar med variert bakgrunn hadde funne vegen til konferansen, som var arrangert i eit samarbeid mellom fylkeskommunen, Fylkesmannen, KS og Husbanken.

Fylkesvaraordførar Mona Haugland Hellesnes innleidde konferansen med å presentere den nye regionale planen for folkehelse, vedtatt av fylkestinget i mars 2014. Fleire gode leveår for alle, heiter planen, som legg til grunn at det skal vere helse i alt vi gjer.

Bilete 11. Byarkitekt i København, Tina Saaby

Foto: Liv Sundheim

Bilete 12. Rådmann Magnus Mjør (Stord), ordførar Terje Søviknes (Os) og Eli Årdal Berdal (fjell) i panledebatt

Foto: Liv Sundheim

Programmet til konferansen var fylt med innlegg som mellom anna gav innblikk i korleis det fysiske miljøet har verknad på individnivå, døme på sykkel og byromsatsing i København og strategiske utfordringar i iverksettinga av folkehelsebegrepet

Det vart også ein presentasjon av arbeida til studentane ved Bergen arkitektthøgskule som fekk vise fram løysingar for Lagunen og området rundt.

Plankonferansen 2014

Bilete 13. Hr.adv. Pål Lorentzen, om grunnlov og klima. Foto: Per Nordmark

Plankonferansen er ein årleg møteplass for dei som arbeider med planlegging i Hordaland. Målgruppa er kommunane og fylkeskommunen, statlege sektororgan, forskning- og utdanningsinstitusjonar, konsulentar innan plan og relevante frivillige organisasjonar. Plankonferansen 2014 fann stad på hotell Grand Terminus 28.-29. oktober og hadde tittelen «Klima i areal og transportplanlegging- frå ord til handling».

Målet med konferansen var å få innsikt i endringar i klimaet, konsekvensane av desse og korleis ein bør drive planlegging for å hindre uønska hendingar. Gjennom desse to dagane fekk 240 deltagarar innblikk i kunnskap og problemstillingar innan dette feltet.

Hordaland fylkeskommune har ansvar for å utvikle Hordalandssamfunnet. Vi gir vidaregåande opplæring, tannhelsetenester og kollektivtransport til innbyggjarane i fylket. Vi har ansvar for vegsamband og legg til rette for verdiskaping, næringsutvikling, fritidsopplevingar og kultur.

Som del av eit nasjonalt og globalt samfunn har vi ansvar for å ta vare på fortida, notida og framtida i Hordaland. Fylkestinget er øvste politiske organ i fylkeskommunen.

Agnes Mowinckels gate 5
Postboks 7900
5020 Bergen

Telefon: 55 23 90 00
E-post: hfk@hfk.no

www.hordaland.no

Oktober 2015, Regionalavdelinga